

Taller de Teatre Social & Bullying

Joves

Índex

NUS Cooperativa.....	3
Taller de teatre social sobre Assetjament escolar.....	4
Públic destinatari	4
Modalitat d'activitat	4
Objectiu General	5
Objectiu Específics per temàtica.....	5
Objectius Específics Teatral	5
Continguts: Assetjament i ciberassetjament.....	5
Perspectives i metodologies.....	6
Requeriments per la realització de l'activitat.....	7

NUS Cooperativa

Des de NUS, creem espais on conflueixen els processos socials i la creativitat amb l'objectiu de promoure i enfortir l'autonomia, acompanyar en la presa de consciència, i facilitar l'emergència de veu de persones i col·lectius. Ho fem mitjançant un ús responsable del poder i valorant la cura i la diversitat.

Per això, duem a terme accions en les que visibilitzem i qüestionem els sistemes basats en relacions de poder desiguals, i explorem conjuntament alternatives que ens acostin a una gestió sostenible de les relacions, els conflictes i l'entorn.

Acompanyem a persones, grups i comunitats perquè esdevinguin protagonistes de les seves vides i del seu entorn. Promovem l'anàlisi crítica i la presa de consciència. Passem del discurs a l'acció, fent ús d'eines del teatre social, la recerca, el treball de processos i les metodologies participatives. En totes les nostres accions incorporem la perspectiva de gènere.

Tenim experiència en el treball amb joves com a talleristes en sensibilització i prevenció de problemàtiques socials i gestió de conflictes, com a formadors/es de teatre i formació de formadors/es en diverses temàtiques.

Avui, us presentem el projecte **Tearte Social & Bullying**, una proposta de lluita contra l'assetjament i el ciberassetjament escolar feta per i amb vosaltres!

Taller de teatre social sobre Assetjament escolar

El taller serà una introducció al llenguatge teatral a través d'un procés de creació col·lectiva amb eines del teatre de l'oprimit, per a abordar temàtiques socials en relació al bullying i ciberbullying, amb les que les persones participants s'hi sentin identificades, motivades o inquietes. Al final del taller es farà una presentació del Teatre Fòrum resultant de la creació col·lectiva realitzada. Aquesta presentació serà oberta a tota la comunitat educativa, associacions de dones, associacions d'escoles de teatre o població general del municipi. En aquesta proposta presentem uns objectius i continguts generals adaptables al vostre interès i/o necessitats.

Públic destinatari

Comunitat general: persones joves i/o adultes interessades en la temàtica.

Comunitat educativa:

Nois i noies d'ESO i batxillerat

Nº òptim: 15 participants

Nº màxim: 20 participants

Modalitat d'activitat

El té una durada d'un mínim de 14h + 2h de presentació del teatre-fòrum*, realitzades per sessions (mínim 2h per sessió) o en formats semi-intensiu o intensiu.

El conjunt de les sessions s'organitza seguint les següents fases:

1. Introducció al llenguatge teatral.
2. Creació col·lectiva.
3. Presentació al públic.

Cada sessió constarà de tres apartats:

1. Escalfament (jocs corporals i/o gestuals).
2. Aprofundiment en la temàtica i en eines teatrals (jocs dramàtics, improvisació i eines del teatre de l'oprimit).
3. Tancament

* El Teatre-Fòrum és un format desenvolupat pel director, teòric i pedagog del teatre Augusto Boal (1931-1999), que permet treballar temàtiques socials des d'una intervenció artística. Es basa en crear una obra de teatre, en què es presenten diferents situacions d'opressió que els protagonistes no saben com afrontar. L'obra acaba en un moment de conflicte, que Boal anomena crisi xinesa, perquè entén que en aquest moment hi ha perill i oportunitat

que acaben amb una crisi o una situació d'opressió. En aquest moment entra en joc el / la curinga (també anomenat joker, comodí o facilitador/a) que s'encarrega de dinamitzar el fòrum per passar el protagonisme a les persones del públic que esdevenen espectactrius. Aquestes, participaran de manera activa en la identificació de la situació opressiva que planteja l'espectacle i tindran l'oportunitat de pujar a l'escenari, substituint un actor o actriu, per provar noves idees o estratègies, possibles solucions als problemes que té el personatge que encarnen. La resta de personatges reaccionaran davant les propostes. Així, es converteix en un assaig col·lectiu per l'acció real, una forma de transformar la realitat des de la possibilitat d'assajar.

Objectiu General

Identificar i visibilitzar les formes en què es presenta l'assetjament a l'escola, i a través de les TIC i xarxes socials (Bullying i Ciberbullying), per afavorir accions per combatre'l.

Objectiu Específics per temàtica

- Contribuir a la formació d'una representació social de violència que inclogui les diferents formes en què aquesta pot donar-se i les seves conseqüències.
- Afavorir la detecció del Bullying i el Ciberbullying com formes de violència contra la infància.
- Prendre consciència de les condicions que poden portar al Bullying i d'aquelles que en contraresten els factors de risc.
- Descriure els efectes que té l'assetjament en els agressors, les víctimes i els espectadors respectivament.
- Reflexionar sobre la manera com es poden abordar les situacions de violència entre iguals que tenen lloc dins i fora de l'escola.
- Reflexionar sobre el paper del poder i la responsabilitat de cadascú davant les situacions de violència.
- Promoure valors i actituds igualitàries en les relacions.
- Empoderar de forma individual i col·lectiva les participants del grup.

Objectius Específics Teatral

- Vivenciar el procés complet d'un muntatge teatral
- Practicar diversitat de llenguatges teatrals
- Introduir coneixements pràctics bàsics sobre dramaturgia, escenografia i vestuari
- Promoure l'expressió gestual i corporal per a l'exploració, imaginació i creació de personatges
- Facilitar eines d'improvisació teatral
- Estimular la competència estètica

Continguts: Assetjament i ciberassetjament

L'assetjament escolar (o bullying) consisteix a fer mal a un company o companya de forma intencionada i repetida, utilitzant qualsevol tipus de violència (verbal, física, social, etc.). Tot i que es tracta d'un fenomen antic, l'arribada de les noves tecnologies i la seva democratització ha comportat una transformació en les formes en que es duu a terme, agreujant-les tant pel que fa a l'impacte de cada acte i la presència constant de l'assetjament, com per la dificultat de fer-les visibles i per tant, buscar-hi solucions. En el món d'avui, toca també parlar de

ciberassetjament. En funció dels objectius i necessitats de cada grup, es poden treballar en vàris o tots els mòduls a nivell de sensibilització, o aprofundir en aquells que més interressi.

- Identificació de situacions de violència i diferenciació entre conflicte / violència / assetjament.
- Tipus de violència, espais on es dona i persones o grups implicats.
- Violència en entorns educatius: assetjament i ciberassetjament (bullying): definicions, dinàmiques, espais on es donen.
- Rols implicats en l'assetjament escolar.
- Identificació de necessitats, sentiments, pensaments i desitjos de persones i grups implicats.
- Relació amb mi mateix/a, relacions interpersonals, relacions grupals.
- Respostes a l'assetjament: models agressiu, passiu i assertiu.
- Perspectiva de drets: Drets dels infants i joves.

Perspectives i metodologies

El Teatre dels Oprimits i les Oprimides. Originalment, el teatre de l'oprimit (o de les *persones* oprimides) és una eina sorgida a Brasil, posant el teatre al servei de la transformació social en situacions d'opressió. Influenciat per la *pedagogia de l'alliberament* de **Paolo Freire**, aposta per visibilitzar i transformar les relacions de poder desiguals a través del teatre.

La improvisació teatral. La improvisació teatral és una eina àmpliament usada per la capacitat actoral i com a eina educativa i de promoció de la creativitat. Té els seus orígens en la Comedia dell'arte. Un dels seus referents és Viola Spolin, que elabora els jocs teatrals en el llibre *Improvisation for the Theater*. El joc esdevé central en l'entrenament actoral, i la capacitat d'escoltar en l'aquí i ara, i de connectar amb les aportacions del context i de les persones amb qui s'interactua.

El treball de processos o la Psicologia Orientada a processos és un model que integra i usa contribucions de disciplines heterogènies per a facilitar la transformació, presa de consciència i creixement individual, grupal i col·lectiu. És una manera d'entendre i veure el món i les dinàmiques relacionals; ens permet mapejar les dinàmiques grupals, saber com estan establertes les relacions de poder, quins són els límits identitaris del grup, on són els marges i qui els representa. Al mateix temps el Treball de Processos ens dona eines per treballar en les interaccions que es donen, facilitant la relació entre la diversitat d'experiències des d'una visió lliure del judici. L'enfoc en la resolució de conflictes que ens proveeix del Treball de processos es basa en l'acompanyament de les persones i els grups a la presa de consciència.

El socioconstruccionisme. El socioconstruccionisme és una dels corrents de la psicologia social, i es refereix a la construcció dels discursos i les pràctiques a partir de les condicions històriques, polítiques, socials i culturals. Un dels temes principals del socioconstruccionisme és el poder. Analitzar com i de quina manera les pràctiques i discursos en un context social determinat constitueixen les condicions de possibilitat perquè es donin unes relacions de poder (i no altres). Aquesta aproximació permet identificar, visibilitzar i intervenir per a la transformació de les relacions desiguals de poder. Per exemple, en un context patriarcal no és casual que els diferents dualismes que trobem a l'hora de classificar el món que ens envolta, com racional-irracional, actiu-passiu, pensament-sentiment, cultura-natura, poder-sensibilitat, abstracte-concret, etcètera, s'assignin al masculí i el femení respectivament. Això no seria necessàriament un problema. La qüestió és que a la part del dualisme considerada com masculina se li assigna més valor. Aquí és on podem veure com les relacions de poder es construeixen des de cada pràctica, sigui la forma de parlar, de sentir o d'actuar.

Metodologies participatives. Són una sèrie d'eines que fomenta la participació activa de les persones que formen part d'un grup. Permeten que la diversitat del grup es faci palesa, i sigui una font d'enriquiment mutu. Així mateix, també s'usen per a promoure relacions i reflexions més horitzontals.

Les diferents perspectives i corrents metodològiques, tenen en comú una visió del món que pretén ser emancipadora, a partir de la identificació i anàlisi de les situacions i les interaccions quotidianes, tenint també en compte la cultura i el moment social en el que vivim. Partim de la idea que treballar en el nivell micro social incideix en el nivell macro social i viceversa.

Durant els tallers, vetllem per la cohesió, coneixença i confiança en el grup, facilitant la presa de consciència de la diversitat del grup i a aprendre del seu potencial. A través de les sessions, crearem un espai de seguretat i respecte per a l'expressió i gestió de les emocions i els conflictes. I per últim, però no per això menys important, la dimensió lúdica: volem facilitar un espai on treballar problemàtiques socials des del teatre sigui un espai de gaudi i diversió.

A nivell social, pretenem ajudar a prendre de la dimensió macro-social de situacions viscudes a nivell personal, interpersonal i/o grupal, a partir de les eines del teatre de l'oprimit. Per a fer-ho, explorarem les situacions de dificultat o desigualtat social des dels diferents rols involucrats, i promourem el diàleg entre diferents rols i/o discursos socials presents al grup o al context en què s'inscriu, facilitant l'acció col·lectiva davant les situacions de desigualtat a través del teatre com a eina de participació i transformació social.

Pel que fa a la dimensió artística, volem que els i les participants puguin experimentar amb el procés complet d'un petit muntatge teatral, practicant diversitat de llenguatges i joc teatral, i introduint coneixements pràctics bàsics sobre dramatúrgia, escenografia i vestuari, promovent l'expressió gestual i corporal per a l'exploració, imaginació i creació de personatges, facilitant eines d'improvisació teatral i estimulants la competència estètica.

Finalment, a nivell personal, promourem l'expressió de les emocions, l'autoconeixement, la presa de consciència dels desitjos i de les barreres que ens dificulten fer-los realitat, fomentarem la imaginació i el joc, l'expressivitat i el potencial creatiu.

Requeriments per la realització de l'activitat

Planificació: Un cop acordada la planificació de les sessions no es podran fer canvis de dates, horaris ni espais (exceptuant imprevistos).

Espais: per a la realització de les sessions del taller és necessària una sala tipus sala de cos /dansa o equivalent: un espai ampli, sense entrabancs, on poder estar a terra. En el cas que el centre disposi d'un teatre (o similar) és interessant poder realitzar l'última sessió en aquest espai (a mode d'assaig general). Per a la presentació del teatre-fòrum és interessant comptar amb un teatre, però no imprescindible.

Grup: Es important potenciar que el grup de participants sigui el mateix al llarg de tota l'activitat, i que aquests assisteixin a totes les sessions programades.

Drets d'imatge: Des de NUS es proposem que el procés creatiu pugui ser filmat (inclús pels propis participants si ho desitgen, però utilitzant una única càmera de NUS). En aquest cas, és necessari comptar amb les autoritzacions parentals de grabació.